

Spis treści

Autorzy
Przedmowa

XI
XIX

1. Noworodek

1

Elizabeth H. Thilo, MD, Adam A. Rosenberg, MD

Wywiad lekarski w neonatologii	1
Ocena rozwoju i stopnia dojrzałości noworodka	1
Badanie noworodka po urodzeniu	5
Badanie na oddziale noworodkowym	6
Opieka nad zdrowym noworodkiem	9
Żywienie zdrowych noworodków	9
Wczesne wypisanie noworodka do domu	10
Obrzezanie	10
Przesiewowe badanie słuchu	10
Najczęstsze schorzenia występujące u donoszonych noworodków	12
Żółtaczka noworodków	12
Hipoglikemia	21
Niewydolność oddechowa u donoszonych noworodków	22
Szmer nad sercem	24
Urazy okołoporodowe	25
Dziecko matki uzależnionej	26
Cięża mnoga	28
Intensywna terapia noworodka	29
Resuscytacja okołoporodowa	29
Noworodek przedwcześnie urodzony	34
Noworodki urodzone blisko terminu porodu	45
Problemy kardiologiczne u noworodków	47
Wrodzone wady serca	47
Przetrwale nadciśnienie płucne	48
Zaburzenia rytmu serca	48
Stany chirurgiczne w obrębie przewodu pokarmowego i jamy brzusznej u noworodków	49
Wrodzona niedrożność przełyku i przetoka przełykowo-tchawicza	49
Niedrożność jelit	50
Wady ściany jamy brzusznej	51
Przepuklina przeponowa	52
Krwawienie z przewodu pokarmowego	52
Refluks żołądkowo-przełykowy	53
Zakażenia noworodków	53
Zakażenia bakteryjne	53
Zakażenia grzybicze	58
Wrodzone (wewnątrzmaciczne) zakażenia	58
Inne okołoporodowe zakażenia	61
Schorzenia hematologiczne u noworodków	63
Skazy krwotoczne	63
Anemia	64
Policytomia	65
Choroby nerek u noworodków	66
Niewydolność nerek	66
Wady układu moczowego	67
Zakrzepica żył nerkowych	67
Zaburzenia neurologiczne u noworodków	67
Drgawki	67
Hipotonia	68
Krwawienia wewnątrzczaszkowe	68
Zaburzenia metaboliczne u noworodków	69
Hiperglikemia	69
Hipokalcemia	69
Wrodzone błędy metabolizmu	70

2. Rozwój i zachowanie dziecka

71

Edward Goldson, MD, Ann Reynolds, MD

Prawidłowy rozwój	71
Pierwsze 2 lata	71
Wiek 2-4 lata	84
Okres wczesnoszkolny: wiek 5-7 lat	85
Okres szkolny: wiek 7-11 lat	87
Warianty behawioralne i rozwojowe	87
Prawidłowość i temperament	87
Enureza i enkopreza	88
Enureza	88
Enkopreza	89
Powszechne problemy rozwojowe	90
Kolka	90
Zaburzenia odżywiania u niemowląt i małych dzieci	91
Zaburzenia snu	93
Nagłe wybuchy złości i napady bezdechu u dzieci	96
Kontrola i profilaktyka u zdrowych dzieci	97
Zaburzenia rozwojowe	98
Zespół nadpobudliwości psychoruchowej	99
Zaburzenia ze spektrum autyzmu	101
Niepełnosprawność umysłowa/opóźnienie umysłowe	105
Specyficzne formy zaburzeń umysłowych i związane z nimi sposoby leczenia	107

3. Okres dojrzewania

110

David W. Kaplan, MD, MPH, Kathryn A. Love-Osborne, MD

Demografia	110
Dane o śmiertelności	110
Dane o zachorowalności	110
Świadczenie usług zdrowotnych	111
Wytyczne dla placówek zajmujących się profilaktyką problemów zdrowotnych młodzieży w okresie dojrzewania	112
Zrozumienie pacjenta w okresie dojrzewania	112
Otoczenie	112
Zaufanie	112
Przebieg wizyty	113
Wzrost i rozwój	117
Okres dojrzewania	117
Rozwój fizyczny	118
Dojrzewanie płciowe	118
Rozwój psychospołeczny	120
Zachowanie i zdrowie psychologiczne	121
Objawy psychofizjologiczne i reakcje konwersji	121
Depresja	122
Samobójstwa nastolatków	124
Nadużywanie substancji psychoaktywnych	125
Zaburzenia odżywiania	125
Nadwaga	125
Unikanie szkoły	127
Niepowodzenia w szkole	127
Zaburzenia budowy i rozwoju piersi	128
Guzy piersi	128
Wydzielina z sutka i mlekotok	130
Ginekomaastia	131
Zaburzenia ginekologiczne w okresie dojrzewania	131
Fizjologia menstruacji	131
Badanie ginekologiczne	132
Zaburzenia menstruacji	133

Antykoncepcja	143	Badanie przedmiotowe dzieci	228
Ciąża	150	Wizyta poświęcona bilansowi zdrowia	229
4. Nadużywanie substancji psychoaktywnych w okresie dojrzewania	153	Ocena rozwoju i zachowania	232
<i>Paritosh Kaul, MD</i>		Parametry rozwoju fizycznego	233
Skala problemu	153	Ciśnienie tętnicze	233
Dane dotyczące zachorowalności	157	Badania przesiewowe narządu wzroku i słuchu	234
Stosowanie suplementów diety i ich nadużywanie	157	Przesiewowe badania laboratoryjne	235
Przewidywanie momentu przejścia od używania do nadużywania	158	Poradnictwo wyprzedzające	237
Postępowanie w przypadku nadużywania substancji psychoaktywnych	159	Poradnictwo żywieniowe	239
Leczenie i konsultacje	162	Poradnictwo związane z telewizją i innymi mediami elektronicznymi	240
Profilaktyka	165	Szczepienia	240
5. Zaburzenia odżywiania	166	Wizyty związane z ostrym zachorowaniem	241
<i>Eric J. Sigel, MD</i>		Wizyty prenatalne	241
Etiologia	166	Ocena sprawności fizycznej	241
Zapadalność	167	Postępowanie w chorobach przewlekłych	242
Czynniki predysponujące	168	Poradnictwo	242
Jadłowstręt psychiczny (AN)	168	Konsultacje	242
Żarłoczność psychiczna (BN)	173	Poradnia telefoniczna i informacje dostępne na stronach internetowych	243
Kompulsywne objadanie się (<i>binge-eating disorder</i>)	176	Inicjatywa i pediatra społeczna	244
Niespecyficzne zaburzenia odżywiania (EDNOS)	176	Pediatrica ogólna – często występujące problemy	244
6. Zaburzenia psychiczne u dzieci i młodzieży oraz psychospołeczne aspekty pediatrii	178	Gorączka	244
<i>Brian Stafford, MD, MPH</i>		Niedobór wzrostu	246
Modele otoczenia opieką zdrowia psychicznego w warunkach podstawowej opieki zdrowotnej	179	9. Szczepienia	249
Wczesne wykrywanie i zapobieganie problemom rozwojowym i społeczno-emocjonalnym	179	<i>Matthew F. Daley, MD, Sean T. O'Leary, MD, Eric A. F. Simoes, MB, BS, DCH, MD, Ann-Christine Nyquist, MD, MSPH</i>	
Identyfikacja i ocena podczas zdrowotnych wizyt kontrolnych	180	Standardy postępowania immunizacyjnego w pediatrii	251
Konsultacje-psychiatria liaison	186	Programy szczepień dzieci i młodzieży	252
Dziecko chore przewlekłe	186	Prawidłowe przechowywanie szczepionek	252
Dziecko chore terminalnie	188	Bezpieczeństwo szczepień	252
Zaburzenia psychiczne wieku dziecięcego i okresu adolescencji	190	Dzieci zdrowe	252
Zaburzenia nastroju	191	Dzieci z chorobami przewlekłymi	256
Samobójstwa wśród dzieci i adolescentów	195	Dzieci z upośledzoną odpornością	256
Zaburzenia adaptacyjne	196	Dzieci z alergią i nadwrażliwością	256
Schizofrenia	197	Szczególne przypadki	256
Zaburzenia zachowania	198	Monitorowanie bezpieczeństwa szczepień	256
Zaburzenia lękowe	200	Szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B	257
Zaburzenia obsesyjno-kompulsyjne (OCD)	202	Szczepienie przeciw rotawirusom	259
Zespół stresu pourazowego (PTSD)	203	Szczepienie przeciw błonicy-tężcowi-krztuścowi (acelularne)	260
Zaburzenia somatomorficzne	204	Szczepienie przeciw <i>Haemophilus influenzae</i> typu B	262
Inne przypadki psychiatryczne	206	Szczepienie przeciw pneumokokom	264
Przegląd psychofarmakologii pediatrii	206	Szczepienie przeciw <i>poliomyelitis</i>	266
Leki na zespół hiperkinetyczny z zaburzeniami uwagi (ADHD)	207	Szczepienie przeciw grypie	267
Leki antydepresyjne	208	Szczepienie przeciw odrze, śwince i różyczce	268
Stabilizatory nastroju i atypowe leki przeciwpsychotyczne	212	Szczepienie przeciw ospie wietrznej	271
Leki przeciwpsychotyczne	214	Szczepienie przeciw WZW typu A	274
Agoniści adrenergiczni	216	Szczepienie przeciw meningokokom	275
7. Przemoc i zaniedbywanie dzieci	219	Szczepionka przeciw tężcowi-błonicy-krztuścowi acelularna (dla młodzieży i dorosłych)	276
<i>Antonia Chiesa, MD, Andrew P. Sirotinak, MD</i>		Szczepienie przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego	277
Zapobieganie	219	Szczepienia w wyjątkowych okolicznościach	278
Obraz kliniczny	220	Szczepienie przeciw wściekliznie	278
Diagnostyka różnicowa	225	Szczepienie przeciw durowi brzuszному	279
Postępowanie	225	Szczepionka przeciw japońskiemu zapaleniu mózgu (zapalenie mózgu typu b)	280
Rokowanie	226	Szczepienie przeciw gruźlicy	280
8. Pediatria opieka ambulatoryjna	227	Szczepienie przeciw żółtej febrze	281
<i>Maya Bunik, MD, MSPH Robert M. Brayden, MD David Fox, MD</i>		Profilaktyka bierna	281
Badanie podmiotowe dzieci	227	10. Prawidłowe odżywianie w wieku dziecięcym i jego zaburzenia	283
		<i>Nancy F. Krebs, MD, MS, Laura E. Primak, RD, CNSD, Matthew Haemer, MD</i>	
		Wymagania żywieniowe	283
		Odżywianie i wzrost	283
		Energia	283
		Białko	284
		Tłuszcze	285
		Węglowodany	286

Składniki mineralne	286
Pierwiastki śladowe	286
Witaminy	287
Żywnienie niemowląt	287
Karmienie piersią	287
Żywność dla niemowląt	293
Żywnienie dzieci starszych	295
Niedożywienie u dzieci	296
Otyłość i nadwaga u dzieci	299
Leczenie żywieniowe	302
Żywnienie dojelitowe	302
Żywnienie pozajelitowe	303
Zapotrzebowanie na składniki odżywcze i ich źródła w diecie	304

11. Stany nagłe i urazy 309

Maria J. Mandt, MD, Joseph A. Grubenhoff, MD

Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne u niemowląt i dzieci	309
ABC resuscytacji	309
Postępowanie z dzieckiem we wstrząsie	312
Resuscytacja krążeniowo-oddechowa – podsumowanie	313
Leki stosowane w intensywnej terapii u dzieci	313
Postępowanie z ciężko chorym dzieckiem	314
Przygotowanie do resuscytacji	314
Przyjęcie i badanie dziecka	315
Postępowanie z dzieckiem po urazie	316
Mechanizm powstawania urazu	316
Ocena stanu pacjenta i rozpoczęcie leczenia	316
Ocena wstępna	316
Dalsze postępowanie	318
Urazy głowy	320
Wstrząs mózgu (uraz łagodny)	320
Rozlane uszkodzenie aksonalne	321
Oparzenia	321
Oparzenia termiczne	321
Oparzenia elektryczne	323
Zaburzenia związane ze zmianami temperatury otoczenia	323
Zaburzenia związane z wysoką temperaturą otoczenia i udar ciepłny	323
Hipotermia	324
Utonięcie	325
Ugryzienia przez ludzi i zwierzęta	326
Ugryzienie przez psa	326
Ugryzienie przez kota	326
Ugryzienia przez człowieka	326
Leki uspokajające i przeciwbólowe	326

12. Zatrucia 329

Barry H. Rumack, MD, Richard C. Dart, MD, PhD

Farmakologiczne podstawy toksykologii	329
Zapobieganie zatruciom u dzieci	330
Ogólne leczenie zatrucia	330
Pierwszy kontakt telefoniczny	333
Pierwszy kontakt z oddziałem nagłych wypadków	333
Ostateczne leczenie zatrucia	334
Postępowanie w niektórych częstych zatruciach	335
Acetaminofen (paracetamol)	335
Alkohol etylowy (etanol)	335
Amfetaminy i środki pochodne (metamfetamina)	338
Środki znieczulające miejscowo	338
Leki przeciwhistaminowe, preparaty na kaszel i przeziębienie	339
Arsen	339
Barbiturany	340
Alkaloidy belladonny (atropina, białuń dziedzierzawa, liście ziemniaków, skopolamina, białuń)	340
Tlenek węgla	340
Substancje żrące	341

Kokaina	341
Tabletki antykoncepcyjne	342
Kosmetyki i produkty pokrewne	342
Cykliczne środki przeciwdepresyjne	343
Naparstnica i inne glikozydy nasercowe	343
Difenoksylat z atropiną (Lomotil) oraz loperamid (Imodium)	343
Środki dezynfekujące i dezodorujące	344
Baterie w kształcie krążków	344
Glikol etylenowy i metanol	345
γ-hydroksymaślan, γ-butyrolakton i butanodiol	345
Węglowodory (benzen, płyn do podpałki, benzyna, nafta, produkty destylacji ropy naftowej, terpentyna)	345
Ibuprofen	346
Użądlenia (osy, pszczoły i szerszenie)	346
Insektycydy	346
Żelazo	347
Ołów	348
Magnesy	348
Grzyby	349
Azotyny, azotany, anilina, pentachlorofenol i dinitrofenol	349
Opioidy (kodeina, heroina, metadon, morfina, propoksyfen)	349
Fenotiazyny (chlorpromazyna, prochlorperazyna, trifluoperazyna)	350
Rośliny	351
Środki psychotropowe	351
Salicylany	352
Ukąszenia przez skorpiony	353
Inhibitory wychwyty zwrotnego serotoniny	353
Ukąszenia przez węże	354
Mydła i detergenty	355
Ukąszenia przez pająki	355
Preparaty tarczycy (wyciąg z tarczycy, sól sodowa lewotyrosyny)	356
Witaminy	356
Warfaryna (kumadyna)	356

13. Intensywna opieka medyczna 357

Joseph A. Albietz, MD, Angela S. Czaja, MD, MSc, Emily L. Dobyns, MD, Eva N. Grayck, MD, Peter M. Mourani, MD

Wstrząs	357
Ostra niewydolność oddechowa	364
Zespół ostrej niewydolności oddechowej	367
Wentylacja mechaniczna	372
Astma (stan zagrożenia życia)	376
Uraz i obrzęk mózgu	380
Umiarkowana sedacja w ICU – leczenie przeciwbólowe, znieczulenie i niepamięć	383
Odżywianie krytycznie chorego dziecka	387
Rozważania etyczne i opieka nad pacjentem w stadium terminalnym w PICU	389

14. Skóra 392

Joseph G. Morelli, MD, Joanna M. Burch, MD

Pojęcia podstawowe	392
Diagnostyka chorób skóry	392
Leczenie zmian skórnych	392
Choroby skóry w okresie noworodkowym	394
Przemijające schorzenia skórne	394
Wrodzone znamiona barwnikowe, znamiona i czerniak	395
Nabyte znamiona melanocytowe	396
Znamiona naczyńniowe	396
Znamiona barwnikowe naskórkowe	397
Znamiona wywodzące się z tkanki łącznej (<i>elastoma juvenile, collagenoma</i>)	397
Dziedziczne choroby skóry	398
Częste schorzenia skóry u noworodków, dzieci i młodzieży	398

Trądzik	398
Bakteryjne zakażenia skóry	401
Zakażenia grzybicze skóry	402
Infekcje wirusowe skóry	403
Infekcje wirusowe skóry	404
Choroby pasożytnicze skóry	405
Wyprysk lub zapalenie skóry	405
Najczęstsze nowotwory skóry	408
Osutka grudkowo-plamista	409
Łysienie (alopecia)	410
Rumień reaktywny	411
Inne choroby skóry w praktyce pediatrycznej	411

15. Oko**413***Rebecca Sands Braverman, MD*

Często występujące niespecyficzne objawy obiektywne i subiektywne	413
Czerwone oko (zaczerwienienie, nastrzyk)	413
Łzawienie	413
Wydzielina	413
Ból i uczucie ciała obcego	413
Światłowstręt	413
Leukokoria (biała źrenica)	414
Wady refrakcji	414
Myopia (krótkowzroczność)	414
Hipermetropia (nadwzroczność)	415
Astygmatyzm (niezborność)	415
Badanie okulistyczne	415
Wywiad	415
Ostrość wzroku	415
Badanie zewnętrznych części oka	416
Źrenice	417
Ustawienie i ruchomość gałek ocznych	417
Wziernikowanie	419
Urazy oczu	419
Ciała obce oczu	419
Ubytek nabłonka rogówki (<i>erosio, abrasio</i>)	420
Ciała obce wewnątrzgałkowe oraz urazy przenikające	420
Urazy tępe oczodołu	421
Rany	422
Oparzenia	422
Krwistek (<i>hyphaema</i>)	423
Urazy głowy spowodowane umyślnie i nieumyślnie	424
Zapobieganie urazom oczu	424
Schorzenia struktur gałki ocznej	425
Schorzenia powiek	425
Wirusowe schorzenia powiek	426
Inne zakażenia powiek	426
Opadanie powieki (ptoza)	427
Zespół Hornera	427
Tiki powiek	428
Schorzenia przewodu nosowo-łzowego	428
Niedrożność przewodu nosowo-łzowego	428
Wrodzona torbiel woreczka łzowego (<i>dacryocystocele</i>)	429
Zapalenie woreczka łzowego (<i>dacryocystitis</i>)	429
Schorzenia spojówki	430
Ophthalmia neonatorum	430
Bakteryjne zapalenie spojówek	431
Wirusowe zapalenie spojówek	431
Alergiczne zapalenie spojówek	432
Schorzenia śluzówkowo-skrone	432
Schorzenia tęczówki	433
Szczelina tęczówki	433
Aniridia	434
Bielactwo (albinizm)	434
Inne schorzenia tęczówki	435
Jaskra	435
Zapalenie błony naczyniowej	436
Zapalenie przedniego odcinka błony naczyniowej/	
zapalenie tęczówki i ciała rzęskowego/	
zapalenie tęczówki	436

Zapalenie tylnego odcinka błony naczyniowej	436
Zapalenie części pośredniej błony naczyniowej	437
Oczne objawy zespołu nabytego braku odporności (AIDS)	438
Schorzenia rogówki	438
Schorzenia powodujące zmętnienie rogówki	438
Wirusowe zapalenia rogówki	439
Owrzodzenia rogówki	439
Schorzenia soczewki	440
Zaćma	440
Przemieszczenie/ektopia soczewki	440
Schorzenia siatkówki	441
Krwotoki siatkówkowe u noworodków	441
Retinopatia wcześniacza	441
Retinoblastoma (siatkówczak)	442
Odwartwienie siatkówki	443
Retinopatia cukrzycowa	443
Schorzenia nerwu wzrokowego	444
Neuropatia nerwu wzrokowego	444
Hipoplazja nerwu wzrokowego	444
Papilledema	445
Papillitis (zapalenie tarczy nerwu wzrokowego)	445
Atrofia (zanik) nerwu wzrokowego	446
Schorzenia oczodołu	446
Zapalenie tkanek miękkich okołoczodołowych i oczodołu	446
Anomalie twarzoczaszki	447
Guzy oczodołu	447
Oczopląs	448
Ambliopia (niedowidzenie)	448
Zez	449
Przypadki pogorszenia widzenia u niemowląt i dzieci o nieustalonej etiologii	451
Trudności w nauce i dysleksja	451

16. Schorzenia jamy ustnej**453***Ulrich Klein, DMD, DDS, MS*

Zagadnienia dotyczące schorzeń jamy ustnej u dzieci	453
Choroba próchnicowa	455
Badanie jamy ustnej u noworodków oraz niemowląt	458
Wyrzwanie zębów	460
Choroby przyzębia	461
Stany nagłe w stomatologii	461
Antybiotyki w stomatologii dziecięcej	463
Pacjenci specjalnej troski	463
Kierowanie pacjentów do lekarzy ortodontów	464

17. Ucho, nos, gardło**465***Patricia J. Yoon, MD, FACS Peggy E. Kelley, MD Norman R. Friedman, MD*

Ucho	465
Choroby zapalne ucha	465
Ostre urazy ucha środkowego	479
Ciało obce w przewodzie słuchowym zewnętrznym	479
Krwak małżowiny usznej	479
Wady wrodzone ucha	480
Niedosłuch: rozpoznawanie i postępowanie	480
Nos i zatoki oboczne nosa	483
Ostre wirusowe zapalenie błony śluzowej nosa	483
Zapalenie błony śluzowej jamy nosowej i zatok obocznych nosa	484
Atrezja tylnych nozdrzy	487
Nawracające zapalenie zatok przynosowych	487
Krwawienie z nosa (<i>epistaxis</i>)	488
Zakażenia w obrębie nosa	488
Uraz nosa	489
Ciało obce w jamie nosowej	489
Gardło i jama ustna	489
Ostre zapalenie jamy ustnej	489
Zapalenie gardła	490

Zapalenie tkanki łącznej okołomigdałkowej i ropień okołomigdałkowy	493
Ropień zagardłowy	493
Angina Ludwiga (ropowica dna jamy ustnej)	494
Ostre zapalenie węzłów chłonnych szyi	494
Chrapanie, ustny tor oddychania i obturacja górnych dróg oddechowych	495
Tonsilektomia i adenoidektomia	498
Choroby warg	499
Choroby języka	499
Przykry zapach z ust (<i>halitosis</i>)	499
Choroby ślinianek	500
Wady rozwojowe jamy ustnej	500

18. Układ oddechowy i śródpiersie 502

Monica J. Federica, MD, Gwendolyn S. Kerby, MD, Robin R. Deterding, MD, Christopher D. Baker, MD, Vivek Balasubramaniam, MD, Edith T. Zemanick, MD, Scott D. Sagel, MD, Keith L. Cavanaugh, MD, Frank J. Accurso, MD

Układ oddechowy	502
Wzrost i rozwój	502
Badania diagnostyczne	503
Badanie fizykalne układu oddechowego	503
Badania czynnościowe płuc	503
Ocena utlenowania i wentylacji	504
Posiew materiału z dróg oddechowych	505
Badania obrazowe układu oddechowego	505
Laryngoskopia i bronchoskopia	506
Leczenie ogólne chorób płuc u dzieci	506
Tlenoterapia	506
Leki wziewne	507
Oczyszczanie dróg oddechowych	507
Unikanie narażenia na czynniki środowiskowe	508
Choroby dróg oddechowych doprowadzających	508
Zwężenie dróg oddechowych poza klatką piersiową	508
Zwężenie dróg oddechowych w obrębie klatki piersiowej	508
Choroby wrodzone dróg oddechowych znajdujących się poza klatką piersiową: stridor i utrudnione oddychanie	509
Wiotkość krtani	509
Inne wady wrodzone	509
Nabyte choroby dróg oddechowych zlokalizowanych poza klatką piersiową	510
Zespół krupu	510
Porażenie strun głosowych	512
Zwężenie podgłośnia	512
Brodawczakowatość krtani	513
Wrodzone zaburzenie dróg oddechowych znajdujących się wewnątrz klatki piersiowej	513
Witokość dróg oddechowych	513
Pierścienie i pętle naczyniowe	514
Torbiele bronchogenne	514
Choroby nabite dróg oddechowych znajdujących się wewnątrz klatki piersiowej	515
Aspiracja ciała obcego	515
Zaburzenia oczyszczania śluzowo-rzęskowego	516
Mukowiscydoza	516
Pierwotna dyskineza rzęsek	518
Rozstrzenie oskrzeli	519
Zarostowe zapalenie oskrzelików	520
Wrodzone malformacje tkanki śródmiąższowej płuc	520
Agenezja i hipoplazja płuca	520
Sekwestracja płuca	521
Wrodzona rozedma płatowa	522
Wrodzona torbielowatość gruczołakowata płuc	522
Dysplazja oskrzelowo-płucna	523
Nabyte choroby miąższu płuc	525
Bakteryjne zapalenie płuc	525
Wirusowe zapalenie płuc	527
Zapalenie oskrzelików	528
Atypowe zapalenia płuc: chlamydowe zapalenie płuc	529

Atypowe zapalenia płuc: mykoplazmatyczne zapalenia płuc	530
Gruźlica	530
Zachłystowe zapalenie płuc	532
Śródmiąższowa choroba płuc u dzieci	533
Zapalenie płuc z nadwrażliwości	535
Eozynofilowe zapalenie płuc	536
Zapalenie płuc u pacjenta z upośledzeniem odporności	536
Ropień płuca	538
Choroby krążenia płucnego	538
Krwotok płucny	538
Zatorowość płucna	540
Obrzęk płuc	541
Wrodzone limfangiektazje płucne	541
Choroby ściany klatki piersiowej	542
Skolioza	542
Klatka piersiowa wydrążona (lejkowata)	542
Klatka piersiowa kurza	542
Choroby nerwowo-mięśniowe	542
Wytrzewienie przepony	543
Choroby opłucnej i jamy opłucnowej	543
Wysięk parapneumoniczny i ropniak opłucnej	544
Krwotok opłucnej (hemothorax)	545
Obecność chłonki w jamie opłucnowej (chylothorax)	545
Odma opłucnowa i zespoły przecieku powietrza	545
Śródpiersie	546
Guzy śródpiersia	546
Zaburzenia oddychania podczas snu	547
Wydarzenia jawnie zagrażające życiu w okresie niemowlęcym (apparent life-threatening events – ALTE)	548
Zespół nagłej śmierci niemowląt	550

19. Choroby serca i naczyń 552

Shelley D. Miyamoto, MD, Henry M. Sondheimer, MD, Thomas E. Fagan, MD, Kathryn K. Collins, MD

Diagnostyka kardiologiczna	552
Wywiad kliniczny	552
Badanie przedmiotowe	552
Elektrokardiografia	556
Radiogram klatki piersiowej	557
Echokardiografia	558
Kardiologia nuklearna	559
Rezonans magnetyczny	559
Test wysiłkowy sercowo-płucny (ergospirometria)	559
Gazometria tętnicza	559
Cewnikowanie serca i angiokardiografia	559
Układ krążenia płodu i noworodka	561
Niewydolność serca	562
Podstawy genetyki wrodzonych wad serca	564
Siniczne wady wrodzone serca	564
Defekty przegrodowe	564
Przetrwwały przewód tętniczy Botalla (<i>patent ductus arteriosus</i> – PDA)	569
Wrodzone wady serca ze zwężeniem drogi odpływu prawej komory	570
1. Stenoza zastawki płucnej	570
Wady serca ze zwężeniem odpływu lewej komory	573
Choroby aorty	577
Nieprawidłowości tętnic wieńcowych	578
Siniczne wady wrodzone serca	579
Tetralogia Fallota	579
Atrezja zastawki tętnicy płucnej z ubytkiem międzykomorowym	581
Atrezja zastawki tętnicy płucnej bez ubytku międzykomorowego	581
Atrezja zastawki trójdzielnej	582
Zespół hipoplazji lewego serca (<i>hypoplastic left heart syndrome</i> – HLHS)	583
Przełożenie wielkich pni tętniczych	585

Całkowity nieprawidłowy żylny spływ płucny (<i>total anomalous pulmonary venous return</i> – TAPVR)	586
Wspólny pień tętniczy (<i>truncus arteriosus</i>)	588
Nabyte choroby serca	589
Gorączka reumatyczna	589
Objawy kliniczne	589
Choroba Kawasaki	591
Infekcyjne zapalenie wsierdzia	592
Zapalenie osierdzia (<i>pericarditis</i>)	593
Kardiomiopatia	594
Zapalenie mięśnia sercowego	597
Kardiologia prewencyjna	598
Nadciśnienie tętnicze	598
Ateroskleroza (miażdżycza) i dyslipidemie	599
Ból w klatce piersiowej	599
Przeszczepienie serca	600
Pierwotne nadciśnienie płucne	601
Zaburzenia częstości i rytmu serca	603
Zaburzenia pracy węzła zatokowego	603
Niemiarowość zatokowa	603
Bradykardia zatokowa	603
Tachykardia zatokowa	603
Choroba węzła zatokowego	603
Przedwczesne pobudzenia dodatkowe	604
Częstoskurcz nadkomorowy	605
Częstoskurcz komorowy	608
Zespół wydłużonego QT	609
Nagły zgon sercowy	610
Zaburzenia przewodzenia przedsionkowo -komorowego	610
Omdlenie	612

20. Przewód pokarmowy 613

Shikha Sundaram, MD, MSCI, Edward Hoffenberg, MD, Robert Kramer, MD,
Judith M. Sondheimer, MD, Glenn T. Furuta, MD

Choroby przełyku	613
Zarzucanie (reflusu) żołądkowo-przełykowe i GERD	613
Eozynofilowe zapalenie przełyku	614
Achalazja przełyku (kurcz wpustu)	615
Oparzenia przełyku wywołane substancjami żrącymi	616
Ciała obce w przewodzie pokarmowym	617
Choroby żołądka i dwunastnicy	618
Przepuklina rozworu przełykowego	618
Zwężenie odźwiernika	618
Wrzód żołądka i dwunastnicy	619
Wrodzona przepuklina przeponowa	620
Wrodzona niedrożność dwunastnicy	620
Choroby jelita cienkiego	621
Atrezja jelita cienkiego i jego zwężenie	621
Niedokonany zwrot jelit (malrotacja)	622
Zespół krótkiego jelita	623
Wgłobienie	623
Przepuklina pachwinowa	624
Przepuklina pępkowa	625
Drożny przewód pępkowo-jelitowy	625
Uchylek Meckela	625
Ostre zapalenie wyrostka robaczkowego	626
Zdwojenia (duplikacje) przewodu pokarmowego	626
Choroby jelita grubego	627
Wrodzona bezzwojowa okrężnica olbrzymia (choroba Hirschsprunga)	627
Zaparcia	628

Szczelina odbytu	629
Wrodzone wady odbytnicy i odbytu	630
Rzekomobłoniaste zapalenie jelita grubego	630
Choroby jamy otrzewnej	631
Zapalenie otrzewnej	631
Wodobrzusze mleczowe	632
Guzy przewodu pokarmowego i rozrosty nowotworowe	632
Polipy młodzieńcze	632
Rak przełyku, jelita cienkiego i jelita grubego	632
Torbiel krezki	633
Naczyniak jelita cienkiego	634
Główne podmiotowe i przedmiotowe objawy ze strony przewodu pokarmowego	634
Ostra biegunka	634
Biegunka przewlekła	635
Krwawienie z przewodu pokarmowego	637
Wymioty	639
Nawracający ból brzucha	640
Ostry brzuch	641
Zespoły złego wchłaniania	642
Nieswoiste zapalenie jelit	646

21. Wątroba i trzustka 650

Ronald J. Sokol, MD, Michael R. Narkewicz, MD

Choroby wątroby	650
Przedłużona cholestazyczna żółtaczka noworodków	650
Cholestaza wewnątrzwątrobowa	650
Pozawątrobowa cholestaza noworodków	658
Inne choroby noworodków przebiegające z hiperbilirubinemią (niecholestazyczne, niehemolityczne)	660
Zapalenie wątroby typu A	663
Zapalenie wątroby typu B	665
Zapalenie wątroby typu C	666
Zapalenie wątroby typu D (czynniki delta)	668
Zapalenie wątroby typu E	668
Inne wirusy wywołujące zapalenie wątroby	668
Ostra niewydolność wątroby	668
Autoimmunologiczne zapalenie wątroby (AIH)	670
Niealkoholowa stłuszczeniowa choroba wątroby	671
Niedobór α 1-antytrypsyny	672
Choroba Wilsona	673
Marskość wątroby	675
Nadciśnienie wrotne	676
Choroby dróg żółciowych	679
Bakteryjny i pełzakowy ropień wątroby	682
Nowotwory wątroby	684
Przeszczep wątroby	685
Choroby trzustki	686
Ostre zapalenie trzustki	686
Przewlekłe zapalenie trzustki	687
Objawy mukowiscydozy związane z przewodem pokarmowym, wątrobą i drogami żółciowymi	688
Zespoły chorobowe przebiegające z egzokrynną niewydolnością trzustki	688
Izolowana niewydolność egzokrynną trzustki	691
Nowotwory trzustki	692